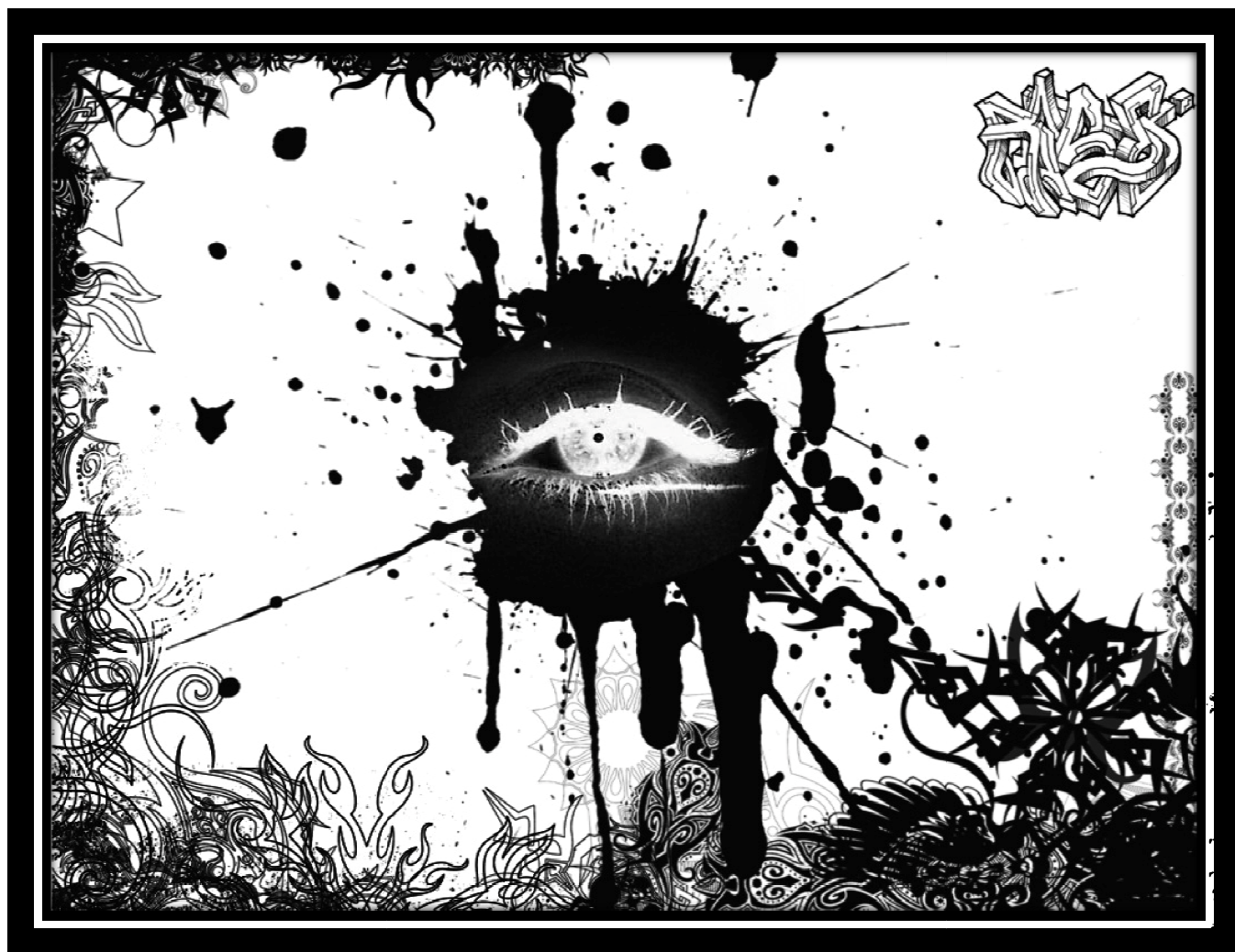

ORXAN MƏMMƏDLİ

Həyata fərqli Baxış

Orxan Məmmədli.

Həyata Fərqli Baxış

OMC nəşriyyat, 2010, 12 Səhifə

Foto. Designed by OMC

Edited by Little Prince

ORKHANMAMMADLI

©Mammadli.O.H. 2010

Orxan Məmmədli

*Hec aylı gecədə, suyun şırıltısını
eşidə-eşidə gecə
geçirmisiniz?...mən hə.*

Bu gecədə insan özünü həyata qarşı tam məsuliyyətsiz hiss edir, sanki çiyinlərindəki yük get-gedə azalır. Çünki, gecənin səssizliyini pozan suyun şırıltısı insana cəsarət və qüvvət verir və sən özünü tam azad insan kimi hiss etməyə başlayırsan. Ancaq yuxuvun gəldiyini hiss edib və hər qaranlıq gecənin bir aydın sabahı olduğunu düşündükcə, azadlıq hissi qanadlarını çırpən ağ göyərçin kimi ovucundan uçub çox, həmdə çox uzaqlara gedir...İndi isə yuxum gəlir. Mən yatmalıyam sabah oyanmaq üçün. Sabah o sabahdır ki, biz gözlərimizi şəfəqə doğru açanda ağır, zəhmətli bir həyata qədəm qoyuruq və get-gedə çiyinlərimizdəki yükün ağırlaşdığını hiss edərək həyata davam edirik...çətin olsa belə...

Yuxu məni aparır...

...gözlərim toranlaşdıqca çox yaxşı şeylər görməyə, sanki həyata başqa profildən baxmağa başlayıram. Birdən

donuxub bunun yuxu yoxsa gercək olduğunu anlamağa çalışıram. Amma gördüklərim, gündəlik həyatda görmədiklərimdən daha gözəl şeylərdiki bunun yuxu yoxsa gercək olduğuna fikir vermədən gözlərimi əvvəlkindən də bərk sıxmağa davam edirəm. Həyat çox çətin və dərk olunmasıda bir o qədər çətin olan bir şeydir. Sən hər yeni açılan sabahın dünənkindən də çətin olacağını, ətrafındakı insanların sənə qarşı münasibətinin, səndən tələblərinin dəyişəcəyini fikirləşdikcə, həyatını bir anlığa dayandırıb keçmişə, və ya usaqlığına qayıtmaq istəyirsən. Birdən, bələkdəki körpənin ağlamaq səsi gəlir. Nə yuxuda olan anası, nə də ki atası onun səsinə eşidir. Sanki körpədə mənim beynimdə dalğalanan düşüncələri duyub səsimə səs verir. Məni yalnız o başa düşə bilməz. Çünki o, həyat da tam azad bir insan kimi nəfəs alır, biz isə hər alıb verdiyimiz nəfəsi kimə və nəyəsə görə alırıq. Həqiqətən də insan öz istəyinə görə bu dünyaya gəlmir.

Birdən ağılıma yeni fikirlər gəlir. Görəsən insan körpə olarkən niyə böyük olmağı arzulayır? Görəsən insan körpə olarkən gələcək həyatda yaşayacağı çətinliklərlə qarşılaşacağını anlayır ya yox, bəs onda niyə ağlıyır? Bu beynimdə canlanan və məni çox düşündürən suallar, ayın qarşısından addım-addım keçən buludlar kimi fikrimdən keçir və buludların bir damlasına susamış quru, ucsuz bucaqsız səhralar kimi özlərinə cavab axtarırdılar. Daha sonra özümü başqa bir düşüncələr səhnəsində gördüm.

Gənclik illəri.

Özümdəndə asılı olmayaraq bu kəlmə dodaqlarımın arasından süzülüb keçdi. İndi artıq öz timsalımda bələkdəki körpənin gələcək taleyi haqda düşünməyə başladım. Körpə bələndiyi bələkdən tez qurtulmaq və həyatda yeganə azad insan olmasına baxmayaraq azadlığa çıxmaq istəyirdi. Azad həyat? Daxilimdən gələn gülüş məni bir anlığa susdurdu. Sanki sualın cavabını sözlərlə izah etmək əvəzinə ağlamaq istəyirdim. Həqiqətən də bu suala cavab vermək çox cətin idi. Məncə cavab üçün gərək doğrudan da azad insan olasan. Lakin azadlıq hissi insana dadmaq üçün ancaq bir dəfə verilir, o da yalnız körpəlikdə. Çox təəssüf ki sən onda həyatı tam dərk etmirsən.

Gecənin səssizliyini pozan suyun şırıltısı məni dərin düşüncələrdən ayırdı və mən özümü bütün gecə yük daşımış kimi yorğun hiss etdim. Anlamadım...Çətinliklə yerimdən qalxıb çarpayımın yanına getmək istədim. Amma ayaqlarımın dörd beş pilləkəni ağırlıqla qalxdığını hiss etdikdə pilləkən gözümün qarşısında sanki uca bir dağ kimi göründü. Gecənin qaranlığında heç kimi oyatmamaq üçün sakitcə yeri yirdim və birdən dərin yuxuya getmiş bələkdəki körpə gözümə sataşdı. Ona yaxınlaşdım...Körpə yuxuda sanki dərin məsələləri həll edib yorulmuş kimi görünürdü. Elə bil bütün mən düşündüklərimi eyni anda körpə də düşünüb, yorulmuş və

alnında xırdaca tər damlaları əmələ gəlmişdi...Özümün əksini anidən uşağın alnındakı xırdaca tər damlalarında gördükdə qorxdum. Sanki mənəvi olaraq qocalmış və əzginləşmişdim. Onda anladım ki, həqiqətəndə fikir və düşüncələrə qərq olmaq insan övladını daha da yaşından əvvəl yaşlandırır.

*Səhər günəşin ilk şüaları ilə
birlikdə gözümlü şəfəqə doğru
açanda...*

özümü çox yüngül hiss etdim. Elə bil, gecə gec saatlara kimi düşünən mən deyildim. Mənəvi yorgunluğum geridə qalmış və mən özümü yeni bir günə başlamaq üçün tam hazır hiss edirdim. Əl üzümü hamam otagında yuduqdan sonra yaxşı nahar etdim. Bayıra çıxıb ətrafa bir göz gəzdirdim. Bütün təbiət oyanmış, hər bir canlı günün ilk saatlarından insanlar kimi aktiv həyata başlamışdılar. Gəzməyə qərar verdim...Gəzdikcə düşünür, düşündükcə addımlarım ağırlaşdı. Ətrafımdakı insanlara ehmalca nəzər yetirirdim. Hər kəs beynində düşünür sanki öz-özünə nəsə canlandırırdılar. Elə bil ətraflarına fikir vermədən hərə öz başqa dünyasında yaşayır və yaradırdı. İnsanlara yaxınlaşdıqca onların beynindən keçən fikiləri

duyurmuş kimi hiss etməyə başladım. Küçədəki insan selinə yaxınlaşdıqca duyduğum fikirlər getdikcə artır, qulağımın pərdələrini deşə biləcək səs fonu yaradırdı. Sanki hər kəs ağzını qulaqlarıma dirəyib danışdı. Addımlarımı sürətləndirib qaçmağa başladım. Sonda özümü insan kütləsindən çox aralıdakı sakit küçədə, səkidəki daşın üstündə tənə nəfəs oturmuş halda tapdım. Özümü əzrailin ölüm pəncəsindən yenidən qurtulmuş kimi hiss edirdim. Birdən başımın üstünü bir kölgə aldı. Qorxdum...doğrudanda bir anlığa əzrail olduğunu düşündüm. Bədənimin tükləri sanki hansısa güclü cazibə qüvvəsi tərəfindən çəkilirdi. Dərin nəfəs alıb başımı yuxarı qaldırdım. Qorxularım bir anlığa qarşımda duran yaşlı qadının əlində tutduğu suyu mənə uzatmasıyla getdi. Suyu illərdi susuzluq həsrəti çəkirmiş kimi başıma çəkdikcə qadının mənə qarşı baxan gözləri böyüyürdü.

Suyu içib özümə gəldim...yerimdən ehmalca qalxıb yoluma davam etmək istədim. Yaşlı qadının sualı qarşısında addımlarımı saxladım. "Hara gedirsən oğlum"? deyə seslənirdi Bu sual məni bir qədər düşünməyə məcbur etdi. Doğrudan da heç hara getdiyimlə özüm də bilmirdim. Sadəcə gedir, düşünür və həyatı anlamağa çalışırdım. Qadın məni evinə dəvət etdi. Qəribə idi, qəbul etdim. Bəlkə də bu, həyatımda düşünmədən verdiyim ilk qərar idi. Çox qədimi olan bu evə illərdi əl dəyilməmişdi. Evə daxil olduqca bunun səbəbini daha aydın anlamağa başladım. Qadın tək qalır və heç bir qazanc mənbəyi

yox idi. Evin hər qarışından kasıblıq ab havası hiss olunurdu. Bəlkədə bu mənim gözümün aynasından belə görünürdü. Yalnız və yaşlı qadın üçün bu köhnə ev həyatda yeganə sığınacağı olaraq ona saray kimi görünə bilərdi. Qadın ən əziz qonağı gəlmiş kimi əl ayağa düşmüş, əlində ovcunda olanlarla çay süfrəsi hazırlamağa çalışırdı. Onda bu evə illərdi heç kəsin gəlmədiyini anladım. Illər sonra qadının evinə mən gəlmişdim və mən yaşlı qadın üçün tanrı misafiriydim. Bəlkədə son günlərini yaşayan qoca qarı insanlara heç əvvəllər etmədiyi yaxşılıq və xidməti etmək istəyirdi. İnsanlar həqiqətəndə çox qəribə məxluqdurlar. Ölüm günlərinin yaxınlaşdıqlarını hiss etdikdə yenidən həyat eşqi onlarda oyanır və həyatı boyu etmədikləri xeyirxahlıqları etmək üçün əzraildən ömür istəyirlər. Görəsən doğrudanmı həyat şirin şeydir? Bəs şirindisə biz onu var olduğumuz anda niyə hiss etmirik? Bəlkədə həyat şirindir ancaq o, da azadlıq hissi kimi insana ancaq bir dəfə, o da ömrün son saniyələrində yenidən yaşadığın həyata dönüb bir daha baxdığı anda verilir.

Qoca qarı çay süfrəsini hazır etdikdən sonra mənim ilə birlikdə süfrədə əyləşdi. Heç bir kəlimə kəsmədən diqqətlə mənə baxır, sanki məni oğluna bəlkədə onu tənha qoyub getmiş oğluna bənzədirdi. Mən də qadını heç bir sorğu sual etmədən çayımı qurtumladırıdım. Bəlkədə susmağı üstün tutmaqla düzgün etmiş, qoca qarının yarasını təzələməmişdim. Çayımı bitirib qoca qarıya təşəkkür etdikdən sonra yoluma düzəldim. Anidən qadının

bayaq mənə verdiyi sualı özüm-özümə verdim. Hara gedirəm? Bu suala cavab axtara axtara gedir, xudmani, damları qırmızı kirəmitdən olan evləri bir-bir geridə qoyurdum. Birdən başımı qaldırdım ki, evimizin olduğu küçəyə çatmışam.

Hava yavaş yavaş qaralırdı....

Həmin gün hava çox buludlu idi. Sərin meh əsirdi. Hava elə bil özünü bir necə dəqiqədən sonra olacaq tufana hazırlayırdı. Artan küləyin gücü ağacın yarpaqlarını hərəkətə gətirir, ağacla bağları zəif olan yarpaqları isə yerə tökürdü. Yay olmasına baxmayaraq yarpaqlar töküldüyü yerdə xəzan yaradırdı. Bu mənzərəyə baxdıqca tökülən yarpaqları insanlara bənzədirdim. Həyatda da belədir. Hansı insan ki, həyatı dərk etmir yaşamasını anlamır, o da yarpaqlar kimi həyatda öz mövqeyini itirir, cəmiyyətdən kənarda qalırdı. Artan külək tufan yaradır, sanki tufan təkcə ətraf aləmdəki cisimləri hərəkətə gətirmir, həm də mənim beynimdə dalğalanan düşüncə və fikirləri də hərəkətə getirirdi. İndi beynimdə də sualların tufanı qopurdu. Bayaقدan beynimdə topa bulud kimi özlərinə cavab axtaran suallar artıq dözməyib leysan yağışa çevrilmişdi. Bu leysan yağışın hər kiçik damlasında çox mənalı və dərin suallar var idi. Onlara cavab vermək isə çox cətin və ağır işdir. Beynimdə leysan yağışın səngidiyini və bir az nəmlik hiss etdim. Gözlərimi açıqda başdan ayağa təmiz islanmış halda dünən axşam

oturduğum yerdə idim. Diksindim...Sanki dünəndən bəri buludların bir damlasına susamış ucsuz, bucaqsız səhralar kimi özlərinə cavab axtaran suallar tanrının yağdırdığı leysan yağış tərəfindən cavablandırılmışdılar. Özümü rahatlamış hiss etdim.

S o n S ö z

Yay tətlim sona çatmışdı. Və mən dönüb geriyə baxdıqda bu tətlin səmərəli keçdiyini deyə bilərəm. Hər halda həyatı düşünməyə vaxtım olmuşdu ki, məndə bunu dəyərləndirib qələmə almışdım. Artıq sona yaxınlaşırıam. Həyatın? ...yox. Yazımın. Şəhərə doğru məni gətirən avtobusun aynasından ucsuz, bucaqsız yollara baxıram. Bəlkədə bu yollar bitməyəcək. insan həyatı isə bir yerdə bitməlidir. Bəlkədə gələn yay tətildə yenidən bu yerlərə qayıdanda artıq qoca qarı həyatda olmayacaq, yaxud da bunun tam əksinə balaca körpə böyüyüb boya-basa çatacaq. Çünki, həyatın qanunu belədir. Amma insanlar bu getdikləri heyat yolunun fərqinə varsa, onu dərk etsələr həyat bir o qədər asan olar. Bununlada insanlar onlara bir dəfə verilən azadlıq hissini və həyatın sirinliyini özlərinə yarada bilərlər...Çətin olsa belə...

Haqqında

Mən Orxan Məmmədli Hafiz oğlu 1989-cu ilin may ayının 10-nun da dünyaya gəlmişəm. Orta məktəb təhsilimi 2006-cı ildə 287 saylı Zəkalar litseyində bitirmişəm. Elə həmin ildə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə daxil olmuşam.

Save a tree. Don't print these pages unless it's really necessary

Orkhan Mammadli

